

Oslo 1. februar 2022

Høringsinnspill NRK-plakaten

Vi vil først takke for muligheten til å gi innspill til høringen av NRK-plakaten.

FFO er Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner for kronisk syke, funksjonshemmede og deres pårørende. Vi har 87 medlemsorganisasjoner med til sammen over 350 000 medlemmer.

Norges Blindeforbund (Blindeforbundet) og Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) er medlemmer av FFO.

Blindeforbundet, synshemmedes organisasjon, er blinde og svaksyntes interesse- og serviceorganisasjon i Norge. Vårt overordnede mål er samfunnsmessig likestilling for blinde og svaksynte og andre grupper med funksjonsnedsettelse. Blindeforbundet har cirka 9.000 medlemmer og [fylkeslag i hvert fylke](#).

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 65 000 medlemmer. En million nordmenn har hørselsutfordringer som påvirker hverdagen ulikt. HLF arbeider for hørselshemmedes livskvalitet, likestilling og full deltakelse i alle livets sammenhenger. Noen har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre hverdagen.

Innledning

Vår erfaring er at NRK utvikler tilbud som i stadig større grad inkluderer alle, også personer med funksjonsnedsettelse. Dette er en positiv utvikling som vi håper NRK vil fortsette med. Det er viktig at NRKs tilbud gjenspeiler hele samfunnet og at tilbudene er universelt utformet og tilgjengelig for alle.

For personer med sansetap er det svært viktig at NRKs sendinger er tekstet, synstolket og har god hørbarhet. I tillegg er det viktig at digital informasjon følger krav til universell utforming og at løsningene testes godt for brukervennlighet – også av personer som bruker tekniske hjelpemidler, deriblant skjermlesere.

Forslag til endringer av paragrafene under «II NRK-plakaten»

Forslag til endret paragraf 13:

«NRK skal ivareta ytringsfrihet og ytringsmulighet for alle borgere, inkludert personer med funksjonsnedsettelse. NRK skal være redaksjonelt uavhengig og være balansert over tid. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig og tilgjengelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. Dette inkluderer teksting og synstolkning.»

Vi ber her om at begrepet «ytringsvilkår» erstattes av begrepet «ytringsmulighet» i første setning og at «alle, inkludert personer med funksjonsnedsettelse» legges til. Videre at begrepet «tilgjengelig» inkluderes i setning to og at det legges til en tredje setning som vist overfor.

Vi mener disse endringene bedre vil synliggjøre at ytringsfrihet både handler om muligheten til å gjengi egne meninger, men også at man har tilgang til debatten. For personer med sansetap er de største utfordringene å få tilgang til informasjon og dermed ha mulighet til å delta i den offentlige debatten.

Forslag til endret paragraf 15:

«NRKs allmennkringkastingstilbud skal være tilgjengelig for hele befolkningen, også personer med funksjonsnedsettelse. NRK må fremme Barnekonvensjonen og FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Dette innebærer inkludering av barn og personer med funksjonsnedsettelse i utviklingen av NRKs tilbud, herunder også i rollene som er synlig for publikum.»

Vi ber her om at setningen «NRK skal ta hensyn til funksjonshemmede ved utformingen av sitt tilbud» strykes og erstattes med formuleringen over.

Forslag til endret paragraf 23:

«NRK skal ha et særlig beredskapsansvar. NRK skal legge til rette for at styremaktene kan nå ut til befolkningen med informasjon over kringkastingsnett ved nasjonale kriser og katastrofer. Denne beredskapen må kunne nå alle, uavhengig av funksjonsnedsettelse, og gis på flere språk.»

I forbindelse med kriser og katastrofer er det særlig viktig at informasjonen også er tilgjengelig for personer med nedsatt hørsel, syn og kognisjon. Dette inkluderer teksting, tegnspråktolk, synstolkning, god og tydelig lyd og et godt språk. Vi foreslår derfor å legge til en ny setning som vist overfor.

Forslag til endret paragraf 24:

«NRK skal være til stede, og utvikle tjenester på alle viktige medieplattformer, nettsider og apper, for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud. De digitale løsningene må være brukervennlige og følge krav til universell utforming.»

Det er viktig å særskilt fremheve kravene om universell utforming. Dette fordi det i dagens samfunn dessverre er for lite kunnskap om dette. Vi har foreslår derfor å legge til «nettsider og apper» i første setning og at det legges til en setning om universell utforming.

Forslag til endringer av paragrafene under «III Utfyllende bestemmelser til NRK-plakaten»

Forslag til endret paragraf 31:

«NRK bør så langt som mulig benytte åpne standarder, såfremt ikke kvalitative hensyn taler imot dette.»

Vi ber om å ta bort «økonomiske eller» foran «kvalitative hensyn». Vi mener teksten som er foreslått blir for svak og vil gjøre det litt for lett å argumentere for at det ikke bør brukes åpne standarder i ulike kontekster. Ved å beholde unntak i forhold til kvalitative hensyn vil paragrafen fremdeles være fleksibel.

Forslag til endret paragraf 32:

«NRK skal formidle kunnskap om ulike grupper, og om mangfoldet i det norske samfunnet. NRK skal skape arenaer for debatt og informasjon om

mennesker med funksjonsnedsettelse, om kjønnsidentitet, seksuell orientering og om Norge som et flerkulturelt samfunn.»

Det er viktig at mangfolds-begrepet omfatter hele mangfoldet. Den opprinnelige teksten knyttet begrepet for tett og snevert opp til Norge som et flerkulturelt samfunn. Vi foreslår en tilleggssetning som synliggjør dette.

Forslag til endret paragraf 44:

«NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket. Innholdet må være tekstet og synstolket og generelt være i tilgjengelig format som kan brukes av alle elever og ansatte, inkludert de med funksjonsnedsettelse.»

Dessverre opplever våre organisasjoner at barn med sansetap faller utenfor i dagens skole på grunn av læremidler som ikke er brukervennlige, spesielt når eleven bruker tekniske hjelpemidler, og at læremidlene ikke følger krav om universell utforming. Teksting og synstolkning er viktige grep for å hindre at barn med sansetap faller utenfor. Det er også nyttige grep for alle som kan bidra til økt lesehastighet og større begrepsapparat. Det er viktig å fremheve dette i paragrafen, og vi har derfor foreslått en tilleggssetning.

Med vennlig hilsen

Lilly Ann Elvestad

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær

Merete J. Orholm

Merete J. Orholm
Politisk sjef

Terje André Olsen (sign.)
Forbundsleder